

Oponentský posudek diplomové práce Aleny Velíškové Osobní webové stránky mladých lidí

Práce Aleny Velíškové se zabývá jazykem a stylem osobních webových stránek mladých lidí.

Autorka vychází z korpusu, který je vzhledem k rozsahu a zaměření diplomové práce dobře vymezen: podrobněji se zabývá cca 140 osobními stránkami osob ve věku 13–30 let (s centrem 14–24 let) a soustřeďuje se při tom především na ty části stránek, v nichž se objevují souvislé texty. Vybraný materiál diplomantka komplexně zkoumá z hlediska různých jazykových rovin (grafika, pravopis, morfologie, syntax, lexikum, slohové útvary aj.), zvláštní pozornost věnuje projevům mluvenosti a psanosti. Při popisu vhodně přihlíží k základním stylistickým faktorům ovlivňujícím podobu jazyka a stylu osobních webových stránek (specifika elektronické komunikace, věk komunikantů, sebezprezentační funkce aj.). Podnětnou částí práce je i paralelní analýza obdobného korpusu stránek francouzských.

Na předkládané diplomové práci oceňuji komplexnost autorčina pohledu, systematickosti a uspořádanosti výkladu, a to jak v případě stránek českých, tak francouzských. Kladně hodnotím také to, že práce nabízí ucelenou charakteristiku útvaru osobní webové stránky. Za zajímavé pokládám např. analýzy pravopisné stránky textů (kap. 5.2), zmínky o stylistické funkci odchylek od pravopisných aj. norem, závěry o podobnosti některých rysů osobní webové stránky a epistolární komunikace a zjištěné rozdíly mezi osobními stránkami v prostředí českém a francouzském. Autorka by mohla při obhajobě ještě stručně doplnit, zda pozorovala nějaké rozdíly v jazyce uživatelů/autorů stránek různého věku, popř. vzdělání.

Výklad je doplňován mnoha příklady. Někdy je příkladů možná příliš pouze seřazeno za sebou a bylo by vhodné je více komentovat či podrobněji analyzovat (např. v oddíle o metafoře a metonymii a o jazykové hře, s. 57–58; kapitola 6 o slohových útvarech). Podrobnější analýza by byla dobrá i v některých bodech kapitoly o syntaxi – opakované konstatování, že věty mají *jednoduchou* či *jednodušší stavbu* a jsou spojovány do *rozsáhlých větých celků* (s. 49 a s. 51), je příliš obecné. Také myslím, že by mohlo být užitečné kritičtěji a odstíněněji přistupovat k pojetí mluvenosti/psanosti (autorka vychází z pouze z příslušné kapitoly v práci Hoffmannová, J.: *Stylistika a...* Praha 1997) a dialogičnosti/monologičnosti (zde by bylo užitečné doplnit např. Mukařovského stať o dialogu a monologu): Např. výhodnější než někdy i problematická tvrzení o většině psaných/mluvených textů atp. (např. *většina psaných textů je určena pro veřejné publikum, zatímco adresátem mluvených textů bývá soukromá osoba* – s. 22; *Obecně se tvrdí, že texty psané zpracovávají složitější problematiku než texty mluvené* – s. 23; *V mluveném textu si autor chybu uvědomí a opraví se...* – s. 49; odstavec o monologičnosti a dialogičnosti textů psaných a mluvených na s. 26 aj.) by asi bylo vymežit typický psaný a typický mluvený text a k nim vztahovat texty analyzované. Odstíněnější přístup k dialogičnosti a monologičnosti by také usnadnil uvažování o dialogických prvcích v analyzovaných textech, popř. o tom, že texty se pohybují mezi dialogičností a monologičností. Ke konkrétním dílčím výsledkům analýzy mám ještě pár následujících připomínek: v příkladě *mojí babičku naprosto zbožňuji* jde spíše než o záměnu zájmen můj a svůj o záměnu zájmen náš a můj (s. 40); ustrnulý adjektivní tvar na *-ovo* je znakem jihozápadočeských nářečí (ne jen jihočeských; s. 41); u podob *musej* asi nelze mluvit o krácení koncovek (s. 41); *-l* v přičestí minulém není koncovka, ale nefinální tvarotvorný sufix přičestí minulého (s. 41). Slova jako *slibotechna*, *přijímačky*, *civilka*, *národák*, *občanka*, *obchodák*, *kazeták*, *hudebka*, *řidičák*, *vejška* bych nezařazovala do kapitoly o neologismech na webových stránkách, jde o výrazy užívané již dlouho a i v jiných typech komunikátů (s. 47; podobné pochybnosti mám o *sympa*, *le ciné* ve francouzštině; s. 68).

Diplomová práce je dobře formulována, formulační a stylistické nedostatky jsou občasné (např. *V celém diskurzu počítačové komunikace se řeší její postavení mezi polem*

jazyka psaného na straně jedné a jazyka mluveného na straně druhé (viz už sám název článku S. Čmejkové.....) – s. 19; ...ojedinělé nejsou ani případy, kdy autor od interpunkce mezi větami abstrahuje úplně – s. 36; I na rovině lexikální se odchylky odrážejí vzhledem ke stylově neutrální spisovné slovní zásobě – s. 43; Oba zkoumané jazyky osobních stránek, čeština i francouzština, využívají svých specifických prostředků se stejným komunikačním záměrem – s. 78). Práce má také dobrou formální úroveň, prakticky neobsahuje překlepy apod. (na práci Jaklové je na s. 16 odkazováno rokem 1993, v literatuře jsou však dva texty z let 1993–94; na Stylistiku současné češtiny by bylo lepší odkazovat jmény autorů), interpunkčních nedostatků je minimum (s. 61, 68).

V exempláři, který jsem dostala k posouzení, chybí podpis autorky u čestného prohlášení.

Předkládaná práce splňuje požadavky kladně na práce diplomové, doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnocení velmi dobře.

9/5/2006